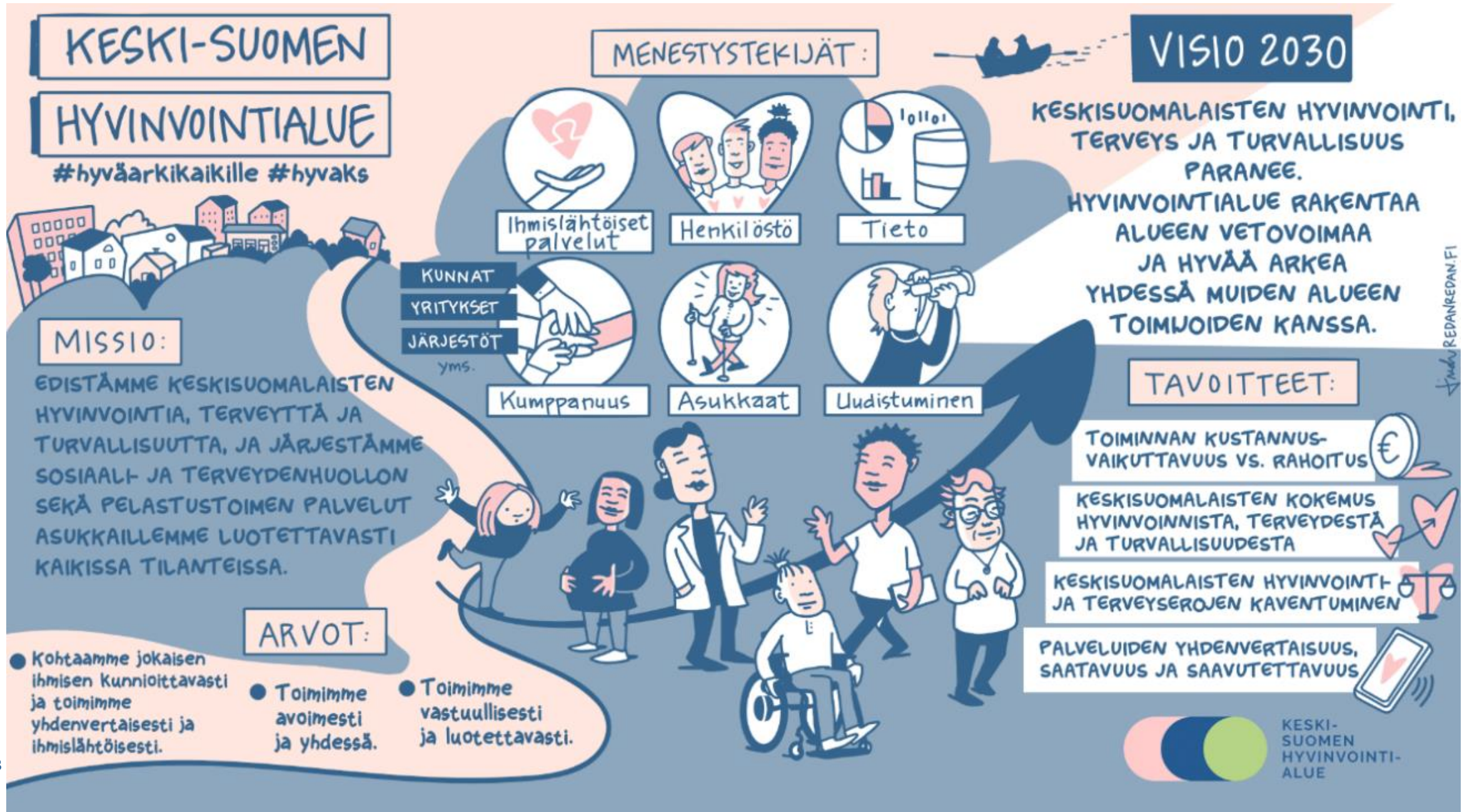

Luonnos Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategiaksi

Mikä on palvelustrategia?

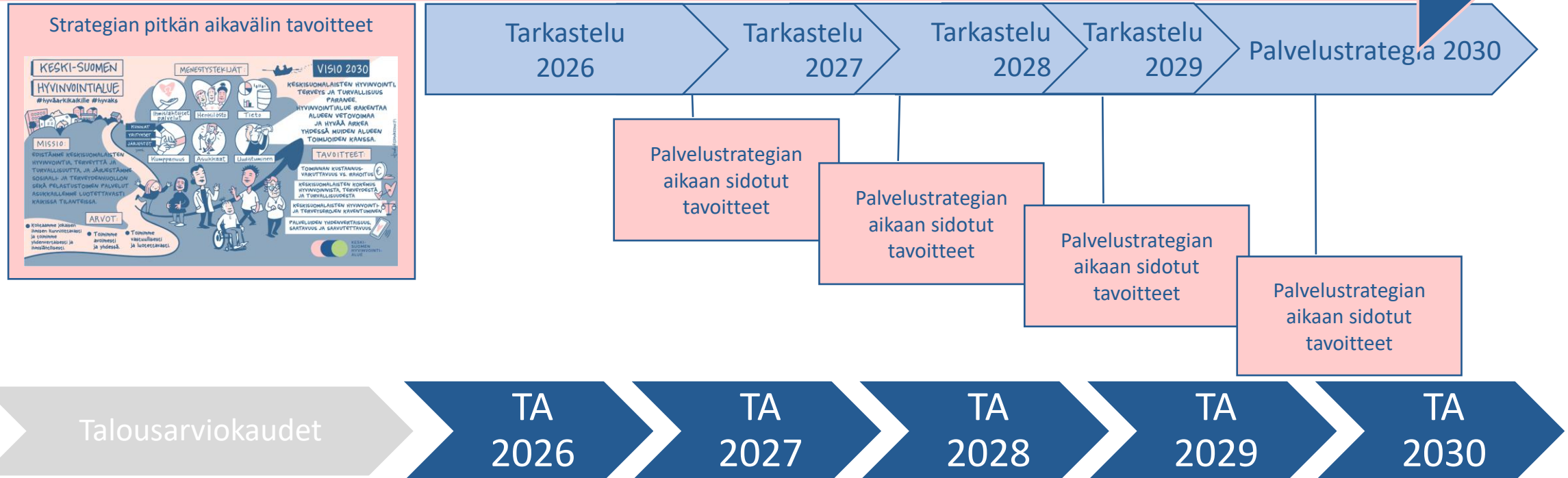
Palvelustrategia on hyvinvointialueen lakisääteinen suunnitelma sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 11 §) velvoittaa hyvinvointialueita laatimaan taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian *osana hyvinvointialuestrategiaa*.
- Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää, millaisia sosiaali- ja terveystalouden palveluja alueella tarjotaan ja mihin suuntaan niitä kehitetään pitkällä aikavälillä. Siinä sovitaan myös, miten palvelut järjestetään niin, että ne vastaavat asukkaiden tarpeisiin, ovat helposti saatavilla ja toimivat mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä olevalla rahoituksella.
- Keski-Suomen hyvinvointialueella laadittava palvelustrategia korvaa nykyiset järjestämisen linjaukset ja määrittää pitkän aikavälin tavoitteet palvelujen kehittämiseksi. Palvelustrategian laadinta perustuu keväällä 2025 tehtyyn väliarviointiin, jossa korostui tarve selkeyttää ja konkretisoida tavoitteita sekä vahvistaa toiminnan ja talouden yhteyttä.
- Palvelustrategiamme kokoaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen yhteiset tavoitteet ja rakentuu viiden palvelukokonaisuuden ympärille: lasten, nuorten ja perheiden palvelut, työikäisten palvelut, ikääntyneiden palvelut, vammaispalvelut ja terveystalouden palvelut. Jokaisella kokonaisuudella on oma ihmislähtöinen tavoitteensa ja sitä tukevat alatavoitteet, joiden avulla strategia viedään käytännön toimenpiteiksi.

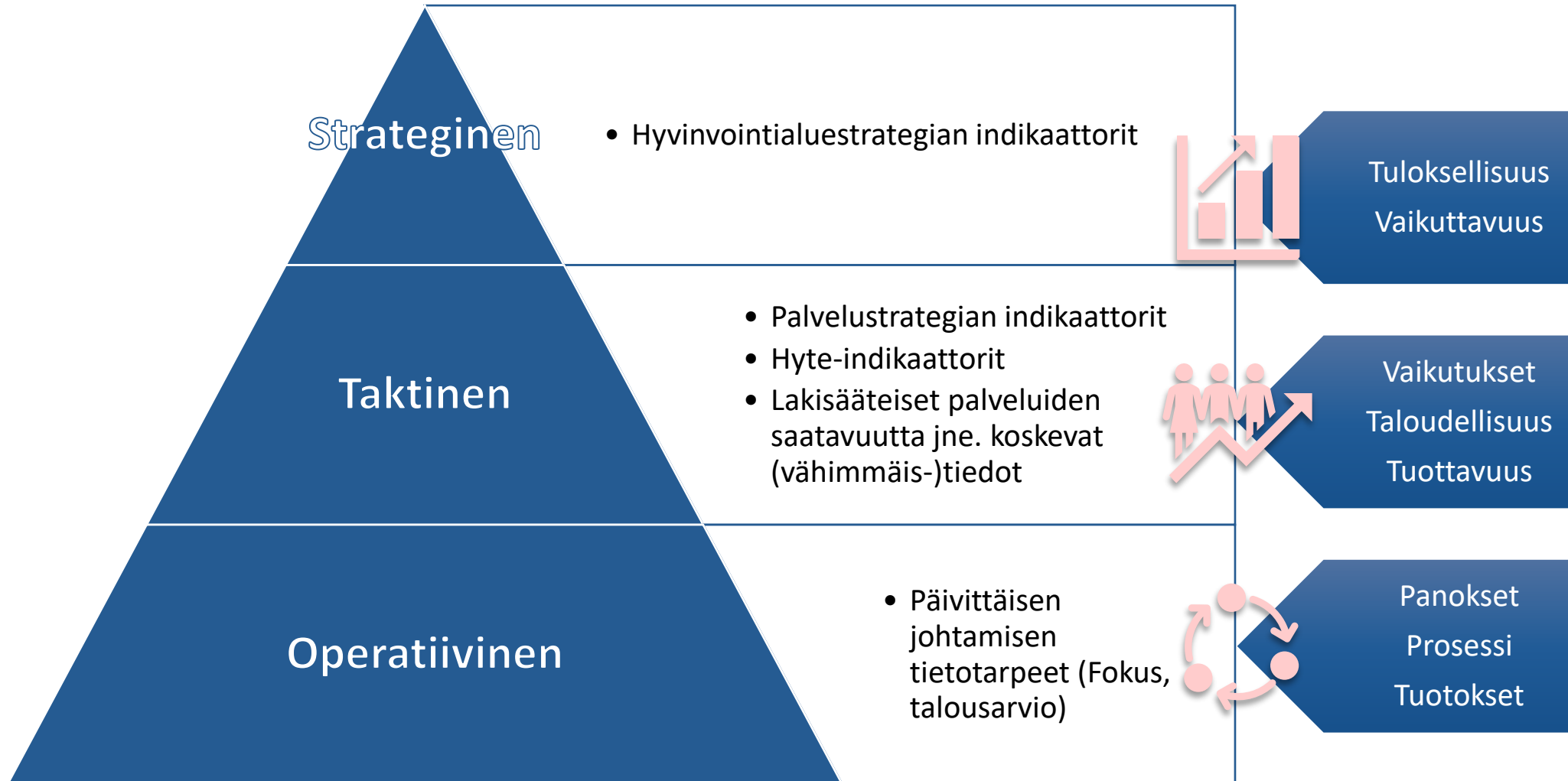
Hyvinvointialuestrategia, palvelustrategia sekä talousarvio tukevat toisiaan

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista tavoitteista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle 2025-2029

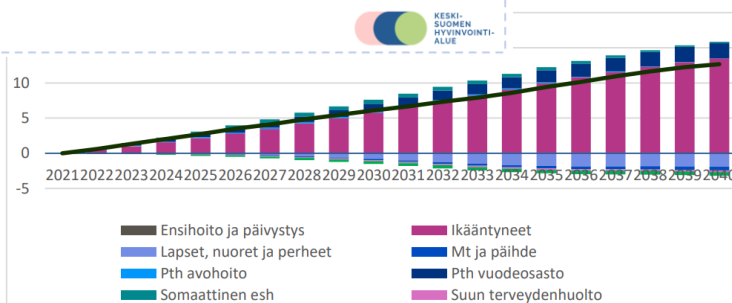
Hyvinvointialueen strategia 2030 saakka

Strategian ja palvelustrategian seurannan ulottuvuudet

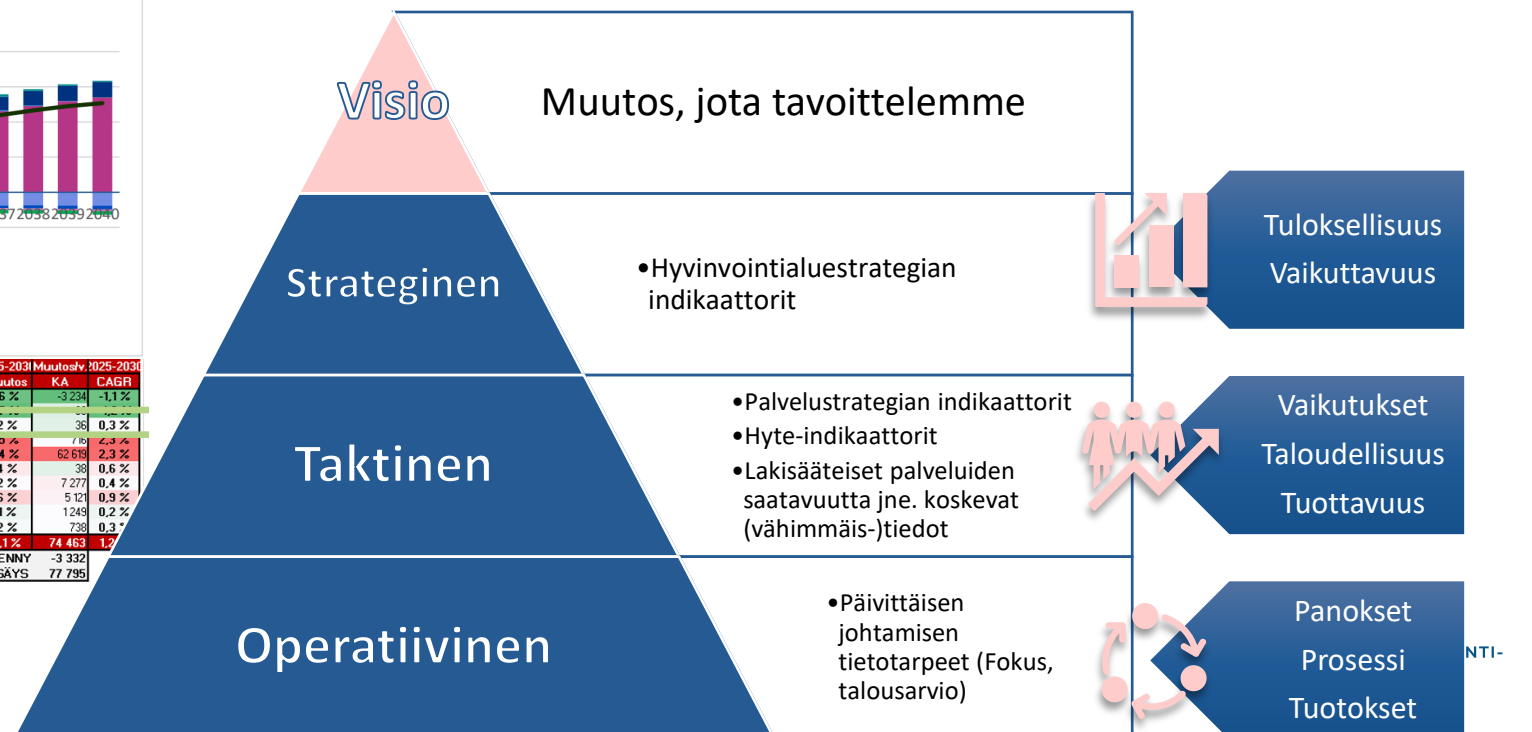
Tunnistettuja tulevaisuuden epävarmuustekijöitä Keski-Suomen hyvinvointialueella → 2030

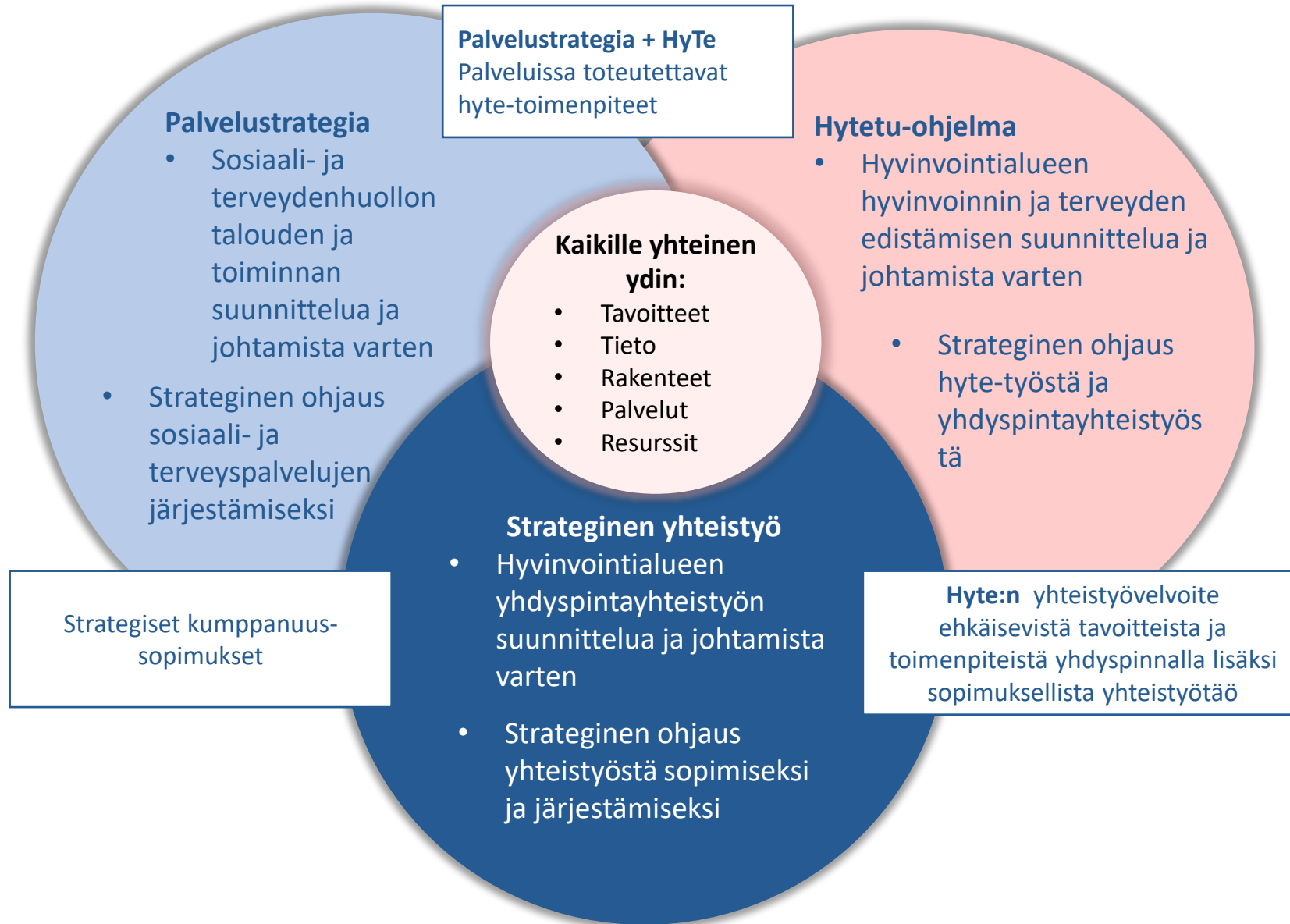
PALVELUTAPAHTUMAT	MUUTOS 2025-2030								KAIKKI 2025-2030			
	0-6 v.	7-12 v.	13-15 v.	16-18 v.	19-43 v.	50-64 v.	65-74 v.	75-84 v.	85+ v.	Muutos	KA	CAGR
Lasten ja nuorten palvelut	-3 053	-12 209	-7 216	-641	3 056	-105	-101	557	310	-19 402	-6 %	-1,1 %
Aikuisen sosiaalipalvelut	0	-1	-1	-3	282	-95	-22	43	14	217	2 %	0,3 %
Ikäntyneiden asiakasohjeus ja kesku	0	0	0	0	3	-47	-128	1 311	2 004	4 239	13 %	4,3 %
Ikäntyneiden koti- ja asumispalvelut	0	-5	0	0	1 034	-4 864	-11 938	156 493	234 998	375 717	14 %	2,3 %
Vammapalvelut	-6	-64	-27	-3	54	-35	-32	183	159	230	4 %	0,6 %
Avoterveydenhuolto	-4 049	-18 196	-7 672	-576	17 273	-12 636	-12 514	55 638	26 398	43 664	2 %	0,4 %
Päivystys, ensihoito ja osastotoiminta	-496	-2 070	-948	-103	3 548	-3 386	-3 601	21 688	16 082	30 724	6 %	0,9 %
ESH, konservatiivinen ja psykiatrian p	-489	-3 529	-2 666	-296	11 420	-4 498	-2 426	8 004	1 975	7 494	1 %	0,2 %
ESH, operatiivinen palvelualue	-944	-2 357	-1 131	-53	2 952	-1 580	-1 389	6 445	2 485	4 428	2 %	0,3 %
Yhteensä	-9 095	-38 637	-19 855	-1 692	39 724	-27 253	-32 152	250 963	284 971	446 776	7,1 %	7,4 %
Väestömuutos 2025-2030	-4,9 %	-19,9 %	-15,0 %	-1,5 %	3,7 %	-4,0 %	-3,4 %	16,6 %	19,8 %	-19 995	-0,6 %	-0,3 %
Ikäryhmien osuus muutoksesta										466 771	10,4 %	7,7 %

Tunnistettut muutokset ja kehityssuunnat sekä vaikutus palvelutarpeeseen → Visio muutoksesta jota tavoittelemme sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa

1. Toiminnan kustannusvaikuttavuus	2. Keskisuomalaisen kunnan hyönteistutkimus, terveyden ja turvallisuuden vahvistus	3. Keskisuomalaisen hyvinvointi- ja terveyden kehittäminen	4. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja laatu
Hyvä arki kaikille			
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut
Alueen terveys, elämäntapa	Lapsen, nuoren ja perheen palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut

Palvelustrategia ja hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden ohjelmat tukevat toisiaan

22.10.2025

Palvelustrategian käsitteet

Käsite	Määritelmä
Ihmislähtöisyys	Ihmislähtöisyydellä tarkoitamme, että jokainen kohdataan yksilönä. Ihmisen tarpeet huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ja palvelut suunnitellaan niin, että ne ovat asukkaitamme varten. Tämä tarkoittaa, että palvelut ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, sujuvia ja tarkoituksenmukaisia – ei liikaa, eikä liian vähän.
Vaikuttavuus	Sosiaali- ja terveydenhuollossa vaikuttavuus tarkoittaa toiminnan aikaansaamaa tavoiteltua muutosta ihmisten terveydessä, toimintakyvyssä ja hyvinvoinnissa. Toiminta perustuu tieteelliseen näyttöön, mutta hyvin tärkeää on myös järjestelmän arkitoiminnan vaikuttavuuden seuranta ja sen järjestelmällinen parantaminen (arkivaikuttavuus).
Kustannusvaikuttavuus	Kustannusvaikuttavuus tarkoittaa vaikuttavuutta suhteessa sen aikaansaamiseksi syntyneisiin kustannuksiin – eli kuinka paljon terveys- tai hyvinvointihyötyä käytetyllä rahalla on saatu aikaan.
Saatavuus	Saatavuuden edellytyksenä on riittävä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjonta, jotta väestöllä on mahdollisuus hakeutua palveluihin niitä tarvitessaan. Saatavuusindikaattoreilla viitataan usein kapeammin siihen, miten palvelukäytön aloitus etenee. Tällöin seuranta kohdistuu usein hoidon tai palvelujen määräaikojen noudattamiseen.
Saavutettavuus	Palvelujen saavutettavuus on osa saatavuutta. Sen lisäksi, että tarpeenmukaisia palveluja tulee olla tarjolla oikea-aikaisesti, tulee niiden käyttö lähi- tai etäpalveluna olla asiakkaalle tai potilaalle mahdollista. Saavutettavuus tarkoittaa sitä, miten kaukana ja missä ajassa palvelut ovat tarjolla asiakkaille. Saavutettavuus kuvaa myös digitaalisten palvelujen saatavuutta tai liikkuvien palvelujen käyttöä.
Jatkuvuus	Palvelujen jatkuvuus ymmärretään usein asiakkaan ja sote-ammattilaisen välisen hoito- tai asiakassuhteen jatkuvuutena. Lisäksi se voi tarkoittaa sujuvaa tiedonkulkua asiakkaan palveluprosessin osallistuvien eri ammattilaisten ja tietojärjestelmien välillä sekä asiakkaan palveluprosessin suunnittelun tai toteutumisen jatkuvuutta. Palvelujen jatkuvuus edellyttää myös niiden saatavuutta.
Kumppanuus	Kumppanuus on hyvinvointialueen yksi menestystekijä. Tunnistamme, että yhdessä saavutamme enemmän. Kumppanuudessa osapuolet jakavat resursseja, tietoa tai vastuuta yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Palvelustrategian sisällöt

Ihmislähtöiset, vaikuttavat ja kestävät palvelut joustavat muutoksissa

- Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategian tavoitteena on rakentaa ihmislähtöiset, vaikuttavat ja kestävät palvelut, jotka turvaavat keskisuomalaisen hyvinvoinnin ja terveyden läpi elämänkaaren. Strategia linjaa, miten uudistamme palvelutuotantoa niin, että palvelut ovat oikea-aikaisia, helposti saavutettavia ja yhdenvertaisia, sekä vastaavat väestön muuttuvaan tarpeeseen.
- Tavoitteemme on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja vahvistamalla varhaista ja ennaltaehkäisevää tukea, parantamalla palvelujen saatavuutta ja kehittämällä uusia, kustannusvaikuttavia toimintamalleja. Palvelut tuotetaan monikanavaisesti hyödyntäen digitaalisia ja liikkuvia ratkaisuja, mutta samalla säilyttäen mahdollisuus henkilökohtaiseen kohtaamiseen.
- Palvelustrategiaa ohjaa ajatus siitä, että hyvinvointialue ei toimi yksin, vaan kumppanuudessa kuntien, järjestöjen, yritysten ja asukkaiden kanssa. Yhdessä rakennamme palveluja, jotka tukevat arjen sujuvuutta ja vahvistavat asukkaiden omaa roolia ja vastuuta hyvinvoinnistaan.
- Läpileikkaavana teemana strategiassa on myös varautuminen: palvelut suunnitellaan joustaviksi, muutoskykyisiksi ja toimintavarmiksi niin, että ne kestävät väestön muutokset, talouden paineet ja äkilliset kriisit. Näin varmistamme kestävän hyvinvointialueen tulevaisuuden.

1. Toiminnan kustannusvaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen	2. Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu	3. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	4. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan
---	--	---	--

Hyvä arki kaikille

<i>Menestystekijä, johon kiinnittyy</i>	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Työikäisten palvelut	Ikääntyneiden palvelut	Vammaispalvelut	Terveydenhuolto	<i>HVA strategian tavoite johon kiinnittyy</i>
↓ <i>Ihmislähtöiset palvelut - Mitä muutosta tavoittelemme?</i>	Lapset, nuoret ja perheet saavat tukea ajoissa, arki yhteisöissä sujuu ja hyvinvointi vahvistuu	Työikäisten hyvinvointi, terveys ja työkyky turvataan yhteistyöllä ja ennaltaehkäisyllä.	Turvallinen arki yhteisöissä ja oikea-aikainen tuki tukevat kotona asumista.	Vammaisten arkea tuetaan osallisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavilla toimenpiteillä.	Asiakkaalle ja potilaalle tarpeenmukaiset palvelut oikeaan aikaan, oikeassa paikassa	↓

Palvelustrategian tavoitteet

<i>(Kustannus-vaikuttavuus)</i>	Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.	1, 4
<i>Uudistuminen</i>	Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.	2, 3, 4
<i>Kumppanuus, asukkaat ja asiakkaat</i>	Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.	2, 3, 4
<i>Tieto</i>	Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.	1, 2

<i>Asukkaat, kumppanuudet</i>	Arjen turvallisuuden, mielen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen	hyte
-------------------------------	--	------

Henkilöstö nähdään organisaation tärkeimpänä voimavarana.

Palvelustrategian tavoitteet auttavat rakentamaan työympäristöä, jossa henkilöstö kokee työnsä mielekkääksi, hallittavaksi ja merkitykselliseksi.

Seuraavilla dioilla on luonnosteltu palvelustrategian neljän tavoitteen

Palvelustrategian tavoitteet

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttaviimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisissa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arien sujuvuutta.

1) palvelukohtaiset alatavoitteet

Alatavoitteet				
LNP	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelu
Kohdennamme resurssit vaikuttavimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.	Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista	Tuemme kotona asumista vaikuttavilla toimintamalleilla. Tunnistamme asiakkaiden kuntoutumispotentiaalin ja tuemme toimintakyvyn kehittymistä moniammatillisesti.	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.	Varmistamme toimivan työnjoon palveluissamme sekä kumppaneidemme kanssa ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti.
Lisäämme lastensuojelun perhehoitoa suhteessa laitoshoitoon.	Tuemme keskiuomaalaisten hyvinvointia ja vähennämme erityistason palvelujen tarvetta päihde- ja mielenterveyspalveluiden perustason palveluilla	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa	Riittäväillä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.	YTA-yhteistyötä tarkastellaan
	Kohdennamme palvelut vaikuttavimpiin ja kustannusvaikuttavimpiin toimintamalleihin hyödyntämällä ajantasaista tietoa, arvioimalla palvelutuotantoa ja varmistamalla oikea-aikaiset tukitoimet		Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla.	

2) palvelukohtaiset toimenpiteet

[illegible]

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet				
LNP	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelu
Kohdennamme resurssit vaikuttavimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.	Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista	Tuemme kotona asumista vaikuttavilla toimintamalleilla. Tunnistamme asiakkaiden kuntoutumispotentiaalin ja tuemme toimintakyvyn kehittymistä moniammatillisesti.	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.	Varmistamme toimivan työnjaon palveluissamme sekä kumppaneidemme kanssa ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti.
Lisäämme lastensuojelun perhehoitoa suhteessa laitoshoitoon.	Tuemme keskisuomalaisten hyvinvointia ja vähennämme erityistason palvelujen tarvetta päihde- ja mielenterveyspalveluiden perustason palveluilla	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa	Riittävällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.	Huolehdimme valmiuden ja varautumisen toteutuksen osana palveluiden uudistamista yhteistyössä eri viranomaisien kanssa
	Kohdennamme palvelut vaikuttaviin ja kustannusvaikuttaviin toimintamalleihin hyödyntämällä ajantasaista tietoa, arvioimalla palvelutuotantoa ja varmistamalla oikea-aikaiset tukitoimet		Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla.	Yhteistyö YTA-alueella vahvistuu

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISET	TERVEYSPALVELUT
Korvaamme laitospalvelun käyttöä kotiin annettavilla tukitoimilla sekä lisäämme oman tuotannon osuutta lastensuojelussa suhteessa ostopalveluihin. Täysi-ikäisten jälkihuollon palvelun tarkastelu osana aikuisten sosiaalipalveluja. Muutoksen valmistelu 2026 Terapiatakuulain mukaisten vaikuttavien menetelmien toimeenpano ja osaamisen vahvistaminen jatkuu Syvennämme ja perhekeskustoiminnan osaksi ohjautuvuutta palveluketjuissa, uudistumisen pohjarakenteena yhteisövaikuttavuustyö. Yhdenmukaistamme asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin; palvelutarpeen arvioinnin toimintamalli ja työskentelyn monialaisuus ovat osana sitä. Laadimme laatukäsikirjan lastensuojelun avohuollon ja perhesosiaalityön työntekijäkäyttöön. Jatkamme tuetun asumisen palvelun ja laajennamme sitä 30 nuorelle.	Tuemme työikäisten työ- ja toimintakykyä työkyvyn tuen tiimeillä ja työttömien terveystarkastuksilla. Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihoitolainmukaista tuettua asumista --> 28% (2026) Aikuisten sosiaalipalveluissa tehdään asumispalveluiden tuotantotapa-analyysi syksyn 2025 aikana. Se mahdollistaa resurssien tarkoituksen mukaisen kohdentamisen palvelutarpeisiin tulevana vuosina Sosiaali- ja kriisipäivystyksen oikea-aikaisella kriisityöllä ehkäistään terveydenhuollon kustannuksia Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien toiminnan tietojen avulla	Palvelurakennetta kevennetään ja palvelujen peittävyudessa tavoitellaan kansallisia keskiarvoja. Tavoitekattavuudet: ympärivuorokautinen palveluasuminen asuminen 6,5% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 7,1%; koko maa 6,4%) yhteisöllinen asuminen 2% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 0,6%; koko maa 0,6%) säännöllinen kotihoito 14% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 14,6%; koko maa 13,1%) Laitoshoidosta luovutaan v.2026 Palvelujen saatavuus turvataan koko maan keskiarvoisella tasolla ja seudullisin ratkaisuin Ikääntyneiden ei lakisääteisiä palveluja kuten kuntouttavaa päivätoimintaa tuotetaan talouden reunaehdot huomioiden Ikääntyneiden sote-palveluilla voidaan vaikuttaa vain osaan ihmisen hyvinvoinnin kokonaisuudesta. Tiivis yhteistyö muiden toimijoiden erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä. On tärkeää tukea kansalaisten omaa vastuuta ja kykyä huolehtia hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan Kuntien ja hyvinvointialueen suunnitelmat ikääntyneen väestön tukemiseksi tarkentaa ikääntyneiden palvelukokonaisuuden tavoitteita, palvelusisältöjä ja järjestämisen tapoja	Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla. Asumispalveluissa varmistetaan, että vammaisasiakkaille on tarjolla heidän palvelutarpeeseensa sopivia palveluita. Kevyen tuen asumispalveluratkaisuja lisätään (kotiin tukemisen tiimit, tukiasuminen), asiakkaita tuetaan heidän omiin koteihinsa Riittävällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden. Päätös hyvinvointialueen oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden osuuksista (60% /40%) vuoteen 2030 mennessä. Oman toiminnan kehittäminen niin, että sen kustannukset vastaavat maan keskitasoa. Vammaispalveluilla voidaan vaikuttaa vain osaan vammautuneen hyvinvoinnin kokonaisuudesta. Tiivis yhteistyö muiden toimijoiden erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä. On tärkeää tukea myös jokaisen omaa vastuuta ja kykyä huolehtia hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan.	Varmistamme toimivan työnjaon palveluissamme ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti. Parannamme hoidon vaikuttavuutta ja tuotamme terveyshyötyä asiakkaille ja potilaille. Hoitoonpääsy toteutuu hoitotakuun mukaisesti. Asukaskohtaiset kustannukset laskevat maan keskitasolle. Erikoissairaanhoidon kustannukset vastaavat palvelutarvetta (maan keskitasoa) ja palvelujen käyttö suhteutuu maan keskitasoon
1622.10.2025				KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUE

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet				
LNP	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelu
Turvaamme lapsille, nuorille ja perheille heidän tarvitsemansa avun ajoissa ilman viivettä.	Pidämme työikäiset työ- ja toimintakykyisinä	Lisäämme digitaalisten palveluiden käyttöä ja teknologian ikääntyneiden palveluissa	Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli ne eivät ole asiakkaan palvelutarpeeseen riittäviä, järjestämme vammaispalveluita.	Turvaamme tarpeeseen perustuvan hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden monikanavaisesti.
Tuemme perheitä selkeällä ja saavutettavalla palvelupolulla	Käytämme aikuisten sosiaalipalveluissa systemaattisesti digitaalisia- ja etäpalveluja, erityisen tuen tarpeet huomioiden.	Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan.	Asiakkaiden yhdenvertaisuutta alueella suhteessa palvelun tasoon edistetään toimintatapoja yhtenäistämällä ja tiimityötä uudistamalla	Parannamme hoidon jatkuvuutta. Edistämme oma lääkäri -mallia eri muodoissa, myös ammatinharjoittaja-mallilla.
Mahdollistamme sujuvan asioinnin lapsille, nuorille ja perheille digitaalisissa, liikkuvissa ja etäpalveluissa.	Vuokra-asuntojen järjestämisen edistäminen asunto ensin periaatteella hyvinvointialueen alueella	Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna.	Vammaisten henkilöiden työvalmennuksen toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen	Optimaalinen hoidon porrastus ja palveluiden integraatio varmistetaan koko terveydenhuollossa
Hyödynnämme monikäyttöiset tilat useiden palveluiden käytössä, jolloin tiloille saadaan korkea käyttöaste ja pystymme tuomaan palveluja lähelle.	Sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa sekä sosiaalista kuntoutusta tullaan painottamaan hyvinvointialueen palveluissa kuntouttavan työtoiminnan muutosten myötä. Ryhmätoimintojen lisääminen etäpalveluna omassa toiminnassa.		Asiakasohjauksen kehittäminen yhdessä sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan kanssa tilaratkaisut huomioiden	
Adhd:n ja autismin kirjon digihoitopolut lisäävät asiakasosallisuutta ja asiakasperheiden omaa vastuuta neurokirjon häiriöiden hoidossa.				

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.				
LNP Vähennämme toimivilla varhaisen- ja perustason palveluilla (esim. perhesosiaalityö, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten ja nuorten mielenterveys-palvelut) erityistason palveluiden tarvetta, mm. henkilöstöresurssia siirtämällä. Tavoitteena esim. lastensuojelun asiakkuudet < 5% vuodessa. Tehostamme perheiden jälleen yhdistämistä (huostaanottojen purkaminen > 7,5 %:lla vuodessa) Otamme käyttöön yhteisen asiakkuuden sisääntuloväylän. Tehostamme asiakasohjausta omaan toimintaan lyhyt- ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Hyödynnämme työssämme erilaisia digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita niiden käyttöön (sähköinen ajanvaraus, puhelinratkaisut, videoyhteydet, etäpalvelut, neuvonta, ohjaus ja itsehoidon tuki, etäryhmät, digihoitopolut). Digipalveluiden käytön lisääminen palveluissa, monikanavainen asiointi. Tavoite 20% palvelutoiminnasta diginä.	TYÖIKÄISET Asumispalveluissa tehostamme ja lisäämme kotiin vietävää tuetun asumisen palvelua 28 % vuoden 2025 tasosta. Palvelua voidaan myöntää intensiivisinä jaksoina palvelutarpeen mukaisesti. Yhteisöllisen asumisen vuorokausien väheneminen 22% vuoden 2025 tasosta. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen väheneminen 11% vuoden 2025 tasosta. Vahvan tuen ja arvioinnin yksikön perustamisella mahdollistamme monialaisen tuen tarpeen arvioinnin ja oikea-aikaisen palveluun ohjautumisen ja ehkäisemme erityistason palvelujen tarvetta. Pyrimme siihen, että liikkuvat ja sähköiset palvelut ovat vahvat. Hyödynnämme digialustaa laajamittaisesti. Otamme yhteisen asiakkaan sisälle tuloväylän portaittain käyttöön. Toteutamme palvelutarpeen mukaisesti liikkuvaa asiakastyötä. Erityisen tuen tarpeessa oleville asukkailla mahdollistamme kasvokkain tapahtuvan sosiaalityöntekijän tapaamisen	IKÄÄNTYNEET Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna. Palvelurakennetta kevennetään ja palvelujen peittävyudessa tavoitellaan kansallisia keskiarvoja. Tavoitekattavuudet: - ympäri vuorokautinen palveluasuminen asuminen 6,5% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 7,1%; koko maa 6,4%) - yhteisöllinen asuminen 2% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 0,6%; koko maa 0,6%) - säännöllinen kotihoito 14% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 14,6%; koko maa 13,1%) Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan. Kotiin tuotettava palvelu tuotetaan digipalveluna aina kun se on mahdollista, kustannusvaikuttavaa ja tarkoituksenmukaista asiakkaan näkökulmasta. Digi ja teknologia ovat osa ohjausta ja neuvontaa. Ikääntyneen henkilön omaehtoiset valinnat tukevat asukkaiden kotona-asumista	VAMMAISPALVELUT Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli peruspalvelut eivät vastaa vammaisen henkilön palvelutarpeeseen, siihen vastataan vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla. Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin niin, että se vastaa maan keskiarvoa. Etäpalveluita lisätään asiakastarpeiden mukaisesti päivätoiminnassa ja kotiin tukemisen tiimeissä. Vammaissosiaalityössä selvitetään sähköisen asioinnin mahdollisuudet. Vammaisohjelmassa tarkennetaan vammaisten palvelukokonaisuuden tavoitteita, palvelusisältöjä ja järjestämisen tapoja hyvinvointialueella ja muiden toimijoiden kanssa.	TERVEYSPALVELUT Turvaamme tarpeeseen perustuvan hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden monikanavaisesti (myös digi- ja liikkuvat palvelut) Hoidon tarpeen arvio palvelee asiakasta kerralla kuntoon mallilla. Ikäihmisten asumispalveluissa vastuulääkäripalvelut koko HVA:lla (vrt omalääkäri) Hoidon jatkuvuusmalli sote-asemilla, hoitaja-lääkärityöparit/moniammatilliset tiimit Omalääkäri/hoitaja nimetään kaikille pitkäaikaissairauksia/sairausriskejä omaaville ja monipalveluasiakkaille (asiakkuussegmentointi) Sähköisen ajanvarauksen laajentaminen. Vahvistamme jatkuvuutta myös digipalveluilla - digipalveluiden yhdistäminen soteasemien palveluihin, jotta asiakas voi asioida tutun oman työntekijän kanssa myös sähköisesti. Jotta asiakkaan asia etenee hyvin varmistetaan ammattilaisten välinen konsultaatio myös sähköisten palveluiden kautta Kuntoutuspalvelut integroituvat kiinteästi muuhun palvelutuotantoon huomioiden myös potilaan/asiakkaan läheisverkoston ja lähiympäristön.
				

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISET	TERVEYSPALVELUT
Yhteisten toimintamallien ja –prosessien uudistaminen perheiden palvelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian sekä aikuisten sosiaalipalveluiden kanssa. Sote-integroidut tiimit toteuttavat konkreettisen ja asukaslähtöisen yhdessä tekemisen. Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja kolmannen sektorin nuorten toimijoiden kanssa, tarkastellaan erityisesti liikuntaan ja muihin harrastuksiin liittyviä mahdollisuuksia lasten ja nuorten mielenterveyden tukena. Lisätään yhteistyötä pienten lasten perheiden palveluiden ja kuntien varhaiskasvatuksen kanssa. Neuvolan, perhekeskustoiminnan, pikkulapsiperheiden psykologien ja varhaisen tuen perhetyön toimijoiden alueellinen yhteinen työ varhaiskasvatuksen kanssa lisää oikea-aikaista vaikuttavuutta.	Työllisyysalueilla työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut, terveyspalvelut, työvoimaviranomiset ja Kela yhteensovittavat palveluita asiakaslähtöisesti. Yhteistyötahoja ovat paikalliset palveluntuottajat ja kunnat. Tavoite: TYM-palveluiden asiakasmäärä < 5 500/vuosi Monialaisena yhteistyönä (terveydenhuolto, sosiaalihuolto, ikääntyneiden palvelut, erikoissairaanhoido, psykiatria) perustettava hyvinvointialueen Vahvan tuen ja arvioinnin asumisyksikkö. Hyödynnämme Sote-asemilla moniammatillisuutta palvelutarpeeseen vastataksemme. Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin palveluketjun sujuvuus. Prosessin kirkastaminen.	Asiakkaalle kotiin vietävää teknologiaa hyödynnetään. Teknologiset ratkaisut täydentävät kasvokkain tapahtuvia kohtaamisia Kaikissa sote-palveluissa tunnistetaan ikääntyneen kuntoutumispotentiaali ja kuntouttavin toimin vahvistetaan ikääntyneen asiakkaan voimavaroja ja luodaan edellytykset jatkaa asumista omassa kodissa turvallisesti Kumppanuusmallit kotihoidossa, kotihoitopalvelut toteutetaan yhdessä, asiakkaan parhaaksi ja tukemalla hänen toimintakykyään ja itsenäistä kotona asumistaan. Sekä kunnan että hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palvelutarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelmiin on sisällytettävä ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen.	Yhteistyö eri vastuualueiden ja palvelualueiden kanssa prosessien kehittämiseksi. Ensisijassa liikkumisen tuen prosessin kehittäminen.	Ammattilaisten välisen työnjaon ja prosessien uudistaminen, asiakkaan ja potilaan osallistaminen omahoitoon, päällekkäisyyksien karsiminen. Perustason palveluiden ja osaamisen vahvistaminen. Mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivat tiiviinä osana sosiaali- ja terveysasemien verkostoa Psykiatrisen erikoissairaanhoidon integraatio avoterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Sairaalakuorimituksen keventäminen intensiivisen avohoidon mallin mukaisesti. Nuorten aikuisten hoitoonpääsy varmistetaan yhteistyössä lasten ja nuorten palvelualueen kanssa Yhteistyö avoterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, laajoissa sotekeskuksissa esh poliklinikkatoiminta ja pientoimenpiteet valituilla erikoisaloilla, osaamiskeskukset yhteisin käytännöin (esim. skopiatoiminta, diabetes, geriatria, mielenterveys- ja päihdepalvelut) joustavat konsultaatiot

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa 	Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi			x			
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö						
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja muihin toimijoihin	x				x	x

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten, hyödyntäen monipuolisia tietolähteitä ja kustannusvaikuttavuustietoa niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISET	TERVEYSPALVELUT
Kohdennamme resurssit vaikuttavimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Hyödynnämme sosiaalista raportointia ja lapsibudjetointia Yhteisövaikuttavuustyö uudistaa toimintaa; yhteinen sisääntuloväylä, monitoimijaiset tiimimallit, perhekeskusverkostojen ilmiölähtöisen työskentelyn syventäminen osana tiedolla johtamista Huomioimme väestökehityksen toimipisteiden toimintamalleja kehitettäessä; osa neuvoloista sijoittuu paikallisesti esim. kouluihin ja osa sotekeskuksien yhteyteen. Henkilöstöressurssin sijoittumista ja mahdollisia yhdistelmätoimia kouluterveydenhuollon kanssa tullaan tarkastelemaan	Kuntouttavalla työtoiminnalla edistetään asiakkaiden työ- ja toimintakykyä ja RAI-arvioinnin kautta arvioidaan asiakaskohtainen palvelun vaikuttavuus Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien toiminnan tietojen avulla. Työote-toimintamallin laajentaminen uusiin ryhmiin? Yhteisövaikuttavuus osana työikäisten kokonaisuutta	Hyödynnämme tietojärjestelmistä saatavaa tietoa aktiivisesti. RAI toimintakykymittarin tulokset ohjaavat asiakkaiden ohjautumista, sekä palveluiden ja hoidon suunnittelua ja toteutusta. Sosiaalinen raportointi ja RAI. Hyödynnetään Johdon työpöytää ja fokus-raportointia työvälineenä ja tuotetaan tietoa myös kumppaneille säännöllisesti	Vammaissosiaalityössä pilotoidaan RAI-arviointia palvelutarpeen arviota laadittaessa. Tavoite: pilotti käynnistynyt ja 30 asiakkaalle tehty RAI RAI-arviointi laaditaan asiakkaille oman palvelutuotannon toimintayksiköissä ja se ohjaa sopivan palvelukokonaisuuden laatimisessa. Asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisiin ja riittäviin palveluihin. Tavoite omassa palvelutuotannossa 85 %:lle asiakkaista tehtynä Optimoidaan henkilöstöressurssi. Henkilöstömitoitus lain ja RAI-arvioinnilla todennetun palvelutarpeen mukaan. Työvuorosuunnittelun tehostaminen Sosiaalinen raportointi Johdon työpöytä ja fokus-raportointi välineenä tuottaa tietoa myös muille	Luovumme vähähyötyisistä tutkimuksista ja hoidoista, jotka eivät tutkitun tiedon mukaan tuo asiakkaalle tai potilaalle lisäarvoa. Kohdennamme resurssia vaikuttaviin toimintamalleihin. Terveystyöarvio otetaan käyttöön Johdon työpöytä ja fokus-raportointi välineenä tuottaa tietoa myös kumppaneille Osaajien saatavuuden ja osaamisen varmistaminen Panostamme tutkimukseen ja koulutukseen Noudatamme valtakunnallisia priorisoinnin yhteisiä linjauksia
2522.10.2025 				

KESKI-SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE